

Erindret og tolket kvindeliv

Formidling og fortolkning på Kvindemuseet - med et feminint glimt i øjet

Af Merete Ipsen

Kvindemuseernes samlinger bærer erindringer om køn og kvindeliv. Kvindemuseets intention er at give stof til nytolkning af erindringer og styrke femininiteten i den kollektive hukommelse.

Formidling handler om fortolkning. Den rene sandhed om historien findes som glimt. De materielle genstande, som museer indsamler, er håndgribelige, og årstal og begivenheder omkring dem kan også være virkelige, men forståelse af en genstands anvendelse, funktion eller formål er indhyllet i subjektive fortolkninger i flere lag.

Sammenvævning af formidling og fortolkning begynder ved indlevering af en genstand eller en erindring til museet. Givers eller meddelers udpluk og vægtning fra sin egen livshistorie er det, som indleveres til museet. Og den museumsansatte, der modtager genstanden, lægger selv en fortolkning til grund for rubricering og kategorisering af de pågældende ting og oplysninger, før de bliver lagret i museets databaser, placeret i magasiner eller præsenteret på udstillinger. Denne fortolkning er primært faglig, men også de erindringer og erkendelsesmæssige overvejelser hos modtager, som genstanden giver anledning til, får betydning.

I udstillingen sker en ny sammenvævning af formidling og fortolkning. Her er det publikums forhistorier og tilgange til det udstillede, der spiller med.

Når vi er bevidste om, at der sker tolkninger, bestræber vi os på altid at vise, hvilken tolkning en genstand eller historiebærer er lagt frem med og kan give stof til.

Fællestræk og forandringer

Kvindemuseets funktion er at bidrage til, at børn og voksne ser på verden med et feminint glimt i øjet. Kvindemuseet er et feministisk projekt. Vi vil demokratisere det feministiske projekt ved at lade mange komme til orde og mange komme til at præge vore prioriteringer af, hvad museets samlinger skal rumme.

Et stort spring fremad med at fortælle historierne om de mange ting, vi har, ville være en on-line database, hvor man kunne søge i genstande og fortællinger.

Museets basisudstilling *Kvindelig fra urtid til nutid*, som er under opbygning, bygges over eksempler fra levede kvindeliv, formidlet gennem materielle genstande og billedmateriale. Herved forsøger vi at give indblik i de fællestræk og forandringer over tid, der har præget kvinders livsvilkår.

Med en billeddatabase over de udstillede ting med ledsagende historier og henvisninger til andet materiale

i museets samling vil formidlingen kunne nå ud der, hvor vi endnu ikke har været – såvel i Danmark som i udlandet. Vi tror ikke, det betyder, at færre får lyst til at komme som publikum på museet, tværtimod.

Et eksempel fra et af museets arbejdsfelter er den bog, Kvindemuseets Forlag udgav i december 2002 om fødselskultur i Danmark, skrevet og redigeret af Bodil Olesen og mig: *Fødselsanstalten i Jylland 1910 – 1996*.

Kvindemuseet fik lov at gå og komme på Fødselsanstalten i Århus det sidste år, institutionen virkede som fødested og som hospital for kvindesygdomme. Samtidig blev der optaget en lang række interview om fødsler og arbejde på Fødselsanstalten gennem årene.

Bogen fortæller om de skiftende syn på kvinder og på fødsler gennem hele det forgangne århundrede. Den er rigt illustreret med fotos taget på stedet gennem det sidste år fra 1995-1996 og med gamle billeder fra tidligere epoker af institutionens historie.

Navnlig de mange fotografier fra den børneafdeling, som var tilknyttet Fødselsanstalten fra åbningen i 1910 og frem til 1950'erne, er ganske enestående.

Den historiske dimension i museets virke suppleres med en tværkulturel dimension, bl.a. ved deltagelse i et fælleseuropæisk projekt: Born in Europa. Sammen med museer i andre europæiske lande indsamler Kvindemuseet interviews og fotos fra flygtninge- og indvandrerfamilier om forventninger og facts omkring det at få barn i Europa, nærmere bestemt i Berlin, Lissabon, Wien, København og Göteborg.

Smagsprøver på formidling af historier om genstande kan findes på www.dmol.dk med opslag på Kvindemuseet/besøg Endvidere kan henvises til museets hjemmeside www.kvindemuseet.dk. For det europæiske projekt se www.born-in-europe.de

Merete Ipsen er museumsinspektør på Kvindemuseet i Danmark.